

EASTERN REVIEW 2015, T. 4

Wstęp

Drodzy Państwo

Oddajemy do rąk naszych czytelników kolejny, czwarty tom czasopisma „Eastern Review”, wydanie specjalne, zawierający refleksje znanych polskich naukowców, którzy badają procesy transformacji w państwach Europy Środkowej i Wschodniej na przełomie lat 80. i 90. minionego wieku. Zmiany te zapoczątkowały silne protesty społeczne związane w Polsce z ruchem „Solidarności” oraz próbą modernizacji systemu w ZSRR zwaną *pieriestrojka* podjętą przez Michaiła Gorbaczowa w 1985 r.

Współpracownicy Międzynarodowego Centrum Badań Wschodnioeuropejskich Uniwersytetu Łódzkiego z kilkunastu polskich ośrodków akademickich podjęli dyskusję o tych wydarzeniach. Wskazali oni na charakterystyczne reformy tego okresu w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej. Wypowiedziom tym towarzyszyła refleksja o skutkach tych przemian i dzisiejszej ich ocenie.

Znani polscy politolodzy, ekonomiści, specjaliści stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa podzielili się z nami krótkimi opiniami badawczymi o wydarzeniach, w których większość z nich uczestniczyła. Młode pokolenie Polaków zna je marginalnie, głównie z mediów i szkolnych lektur. *Pieriestrojka* kojarzy im się z Gorbaczowem, reformami politycznymi, gospodarczymi i końcem zimnej wojny. Uznaliśmy za ważne, by odnieść się do tych wydarzeń, które zapoczątkowały procesy demokratyzacyjne i reformy gospodarcze w naszym regionie. Doprowadziły one do zasadniczych zmian w stosunkach międzynarodowych.

Znaczenie polityki Michaiła Gorbaczowa w tych procesach było decydujące. Dlatego czujemy się zaszczytzeni, że Pan Prezydent zechciał odpowiedzieć na pytania związane z *pieriestrojka*, co traktujemy jako wstęp do naszej dyskusji.

W imieniu Kolegium redakcyjnego
Alicja Stępień-Kuczyńska

Введение

Дамы и господа

Вы держите в руках очередной, четвертый номер журнала „Eastern Review”. Это специальное издание посвящается размышлениям известных польских ученых, исследующих процессы трансформации в странах Центральной и Восточной Европы на рубеже 80-х и 90-х годов прошлого столетия. Эти перемены породили сильные общественные протесты, связанные в Польше с движением „Солидарность”, а также с попыткой проведения модернизации системы в СССР, называемой перестройкой, начатой Михаилом Горбачевым в 1985 году.

Сотрудники Международного центра исследований Восточной Европы Лодзинского университета инициировали дискуссию об этих событиях с представителями более чем десяти польских академических центров.

Рассматривались характерные реформы того времени в политической, экономической и общественной сферах. В высказываниях представлена рефлексия о последствиях этих изменений и их оценке с перспективы минувших лет.

Известные польские политологи, экономисты, специалисты по международным отношениям и безопасности поделились с нами короткими научными размышлениями о событиях, в которых многие из них участвовали. Молодое поколение поляков знает об этих событиях очень поверхностно, прежде всего из СМИ и школьных учебников. Перестройка ассоциируется у них с Горбачевым, политическими и экономическими реформами, а также с окончанием холодной войны.

Мы считаем важным оценить те события, которые положили начало демократическим процессам и экономическим реформам в нашем регионе. Они привели к коренным изменениям в международных отношениях. Значение политики Михаила Горбачева в этих реформах было решающим.

Для нас большая честь, что Господин Президент любезно согласился дать свои ответы на наши вопросы, связанные с перестройкой, которые мы рассматриваем как вступление к нашей дискуссии.

От имени редакционной коллегии
Алиция Стемпень-Кучиньска

Introduction

Dear Readers

We are proud to present the new, fourth volume of the “Eastern Review” journal – a special issue devoted to the transformation processes that took place in late 80s and early 90s of the 20th century in Central and Eastern Europe. These changes had spurred social protests connected with the “Solidarity” movement in Poland and with an attempt, initiated by Mikhail Gorbachev in 1985, at modernization of the system – known as the *perestroika* – in USSR. In the present volume, the collaborators of the International Centre for Eastern European Research from various academic institutions in Poland have analysed political, social and economic reforms of the period. They have tried to identify their consequences and evaluate them from contemporary perspective.

The renowned Polish experts in political science, international relations, security and economics share their scholarly reflections on events in which most of them participated but which are only superficially known – mainly from mass-media and history textbooks – to the younger generation. In popular consciousness, the *perestroika* is associated principally with Gorbachev, political and economic reforms and the end of the cold war. We deemed it important to highlight the events from which democratization and economic reforms in our region originated. They also led to significant changes in international relations, for which Mikhail Gorbachev’s policies were of special importance. Therefore, we are honoured Mr. President agreed to answer questions regarding *perestroika*. We treat his thoughts as an introduction to fruitful debate.

On behalf of the editorial board
Alicja Stępień-Kuczyńska